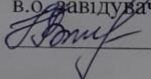

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 8 від 27 січня 2021 р.

в.о. завідувача кафедри

 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 15.4 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ
(Теорія та методика виховання, Організація і управління
у початковій школі)

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2021

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Теорія та методика виховання (Теорія та методика виховання, Організація і управління у початковій школі)
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	II семестр
Викладачі	Денисенко Вероніка В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Посилання на сайт	KSU online http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839
Контактний телефон, месенджер	(050) 7581544
Email викладача:	veronikaden@ukr.net
Графік консультацій	Щотижня (понеділок) протягом семестру
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, практичні індивідуальні завдання, тестові завдання
Форма контролю	Екзамен

2.Анотація дисципліни: Сучасний учитель початкової школи є одночасно викладачем, вихователем, організатором діяльності дітей, активним учасником спілкування з учнями, їх батьками та колегами; консультантом, дослідником. Навчальний курс «Теорія та методика виховання» передбачає забезпечення студентів систематизованими знаннями, педагогічними вміннями, водночас збагачуватиме фахову підготовку та стимулюватиме формування професійно-педагогічних ціннісних орієнтацій і компетентностей. Предметом курсу є загальна теорія виховання та методика виховної роботи у початковій школі.

2.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення та збагачення студентів знаннями змісту, сутності, принципів, закономірностей, методів та організаційних форм виховання молодших школярів за основними напрямками. Формування умінь, навичок планування та організації виховного процесу в початковій школі. Спрямування майбутнього педагога на творчу діяльність та самореалізацію особистості. Формування пізнавальної активності студентів; прищеплення зацікавленості науково-педагогічною проблематикою; формування вмінь та навичок порівнювати та роз'яснювати взаємозв'язки між виховними явищами, фактами, подіями, ситуаціями; поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та збагачення їх духовної культури, розширення професійного світогляду.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечення оволодіння учителями основними категоріями виховного цілеспрямованого впливу на формування особистості молодшого школяра, методикою організації учнівського колективу, основними напрямками виховання у сучасній школі, особливостями роботи з учнями початкових класів;
- ознайомлення із засобами формування наукової світоглядної і громадської позиції, їх суспільної активності, активного залучення до виховного процесу сім'ї, громадськості, засобів масових комунікацій, озброєння студентів новими виховними технологіями;
- формування уміння і навички організації виховання молодших школярів в умовах сучасної освітньої парадигми;
- оволодіння основами педагогічної техніки;
- формування загальнопедагогічних умінь та навичок студентів;
- аналіз передового педагогічного досвіду;
- формування ідеалу педагога, виховання у майбутніх учителів рис та якостей, необхідних для майбутньої професії;
- розширення професійного світогляду, збагачення духовної культури майбутніх педагогів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК-5. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до

різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до освітнього процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

Фахові компетентності:

ФК-1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

ФК-5. Мистецька компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками мистецької компетентності є музична, образотворча, мистецько-синтетична.

ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

ФК-7. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

ФК-8. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

ФК-9. Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

ФК-10. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

ФК-11. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 2. Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН 3. Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.

ПРН 6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

ПРН 8. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.

ПРН 13. Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи.

ПРН 14. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПРН 15. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН 16. Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

ПРН 18. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН 19. Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4 кредити / 120 годин	II сем. – 20	II сем. – 20	II сем. – 80

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

				бесіду для учнів за сюжетом мультфільму. Електронний ресурс: https://youtu.be/Z3CP_NQKmvA	
	Тема 2. ОСНОВНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Поняття про закономірності виховання. 2. Аналіз закономірностей процесу виховання. 3. Поняття про принципи виховання. 4. Характеристика основних принципів виховання. 5. Народна педагогіка про принципи виховання. 6. Шляхи реалізації принципів через зміст виховання.	Лекція / Семінарське	1-6; 15-16 37-40	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичне завдання: 1. Навести приклади реалізації принципів виховання у педагогічній діяльності вчителя. 2. Аналіз правил шкільної поведінки (підібрати зміст правил для учнів початкової школи, зробити електронну презентацію (клас за вибором)).	3 3
	Тема 3. СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ У ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Поняття мети виховання. 2. Загальна мета і завдання виховання. 3. Мета виховання в сучасній українській школі. 4. Ідеал національного виховання. 5. Концепція національно-патріотичного виховання в Україні. 6. Програма виховання особистості як система цілей виховання.	Лекція / Семінарське	1-6; 15-16 7-10; 17	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичне завдання: 1. Конспект принципів Концепції національно-патріотичного виховання в Україні. 2. Підготувати сценарій з презентацією виховного заходу для учнів початкової школи з національно-патріотичного спрямування (в електронному варіанті, клас за вибором).	3 3

	7. Зарубіжні напрямки педагогіки про мету виховання.				
	Тема 4. ЗМІСТ, ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ НАПРЯМІВ ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Мета, завдання, зміст національно-патріотичного виховання. 2. Мета, завдання, зміст розумового виховання. 3. Мета, завдання зміст морального виховання. 4. Мета, завдання зміст естетичного виховання. 5. Мета, завдання, зміст трудового виховання. 6. Мета, завдання, зміст фізичного виховання. 7. Мета, завдання, зміст екологічного виховання. 8. Мета, завдання, зміст правового виховання. 9. Мета, завдання, зміст економічного виховання. 10. Мета, завдання, зміст статевого виховання.	Лекція / Семінарське	1-6; 11; 15-16 33-36	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичні завдання: 1. Підготувати коротку доповідь з презентацією одного із означених напрямів виховання (за вибором). Творче завдання: 1. Створення власної відео зарядки для молодших школярів.	3 3
	Тема 5. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ САМОВИХОВАННЯ ТА ПЕРЕВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. 2. Перевиховання, його функції, етапи, принципи.	Лекція / Семінарське	1-6; 11; 15-16 17	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичні завдання: 1. Розробка анкети (клас за вибором) з виявлення пізнавальних інтересів учнів. 2. Модульна письмова робота.	3 3

	4. Аналіз групової форми виховної роботи. 5. Аналіз індивідуальної форми виховної роботи. 6. Зміст роботи позашкільних установ для дітей та юнацтва.				
	Тема 8. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ В УЧНІВСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Поняття про колектив. 2. Ознаки колективу, його структура, типи. 3. Формування учнівського колективу молодших школярів. 4. Динаміка та етапи розвитку учнівського колективу. 5. Органи учнівського колективу, їх функції. 6. Умови ефективної діяльності учнівського колективу.	Лекція / Семинарське	1-6; 11; 15-16 33-36 7-10;	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичні завдання: 1. Опишіть народно-педагогічні традиції виховання у дитячому колективі. 2. Розробка сценарію свята (за обраною тематикою).	3 3
	Тема 9. СОЦІАЛЬНА РОЛЬ, ФУНКЦІЇ, ЗМІСТ РОБОТИ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1. Етапи становлення класного керівництва. 2. Поняття класного керівника в сучасній педагогіці. 3. Функції класного керівника. 4. Місце та роль діяльності класного керівника у виховному процесі. 5. Зміст роботи класного керівника.	Лекція / Семинарське	1-6; 11; 15-17 21 7-10; 37-38	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичні завдання: 1. Підготувати доповідь з теми «Педагогічна етика учителя». 2. Розробка сценарію екскурсії в початкових класах (тема за вибором).	3 3

	6. Планування роботи класного керівника. 7. Педагогічна майстерність. 8. Педагогічна етика вчителя.				
	Тема 10. РОБОТА З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.): 1.Зміст, завдання сімейного виховання 2.Роль батька, матері у вихованні дитини. 3.Позитивний вплив бабусі та дідуся на формування особистості. 4.Причини негативного сімейного впливу. 5.Типи родин з асоціальними проявами. 6.Народна педагогіка у вихованні підростаючих поколінь. 7.Підготовка та проведення батьківських зборів. 8.Індивідуальна робота з батьками молодших школярів. 9. Специфіка використання мобільних додатків та соцмереж у роботі класного керівника.	Лекція / Семінарське	1-6; 11; 15-17 26; 37-38	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1839 Практичні завдання: 1. Підготуйте тематичний виступ на батьківських зборах (тема за вибором). Творче завдання: 1. Скласти правила етикету спілкування в соцмережах для батьків.	3 3

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ (30 балів).

Модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (30 балів).

Форма контролю екзамен (40 балів).

Критерії оцінювання відповіді на екзамені (усної, письмової, творчої). Перший рівень – початковий. До 5 балів отримує студент, якщо він дав незадовільну або неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів: 0-5 балів.

Другий рівень – середній. Максимально 20 балів отримує студент, якщо відтворює основний навчальний матеріал, до 10 балів, якщо дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав поверхові знання понятійного апарату і спеціальної літератури, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності: 6-20 балів.

Третій рівень – достатній. Максимум 30 балів студент отримує, якщо знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також він у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав незадовільні знання літературних джерел, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень: 21-30 балів.

Четвертий рівень – високий. Максимально можливу оцінку 40 балів за умови, якщо здобувач дав правильну і вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показав високі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ і навів приклади з практики. Студент має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення: 31-40 балів.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр Академія", 2001. - 576 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.

3. Казанжи І.В. Теорія і методика виховної роботи в школі І ступеня: навч. посіб. – К.: Слово, 2014. – 296с.
4. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. - 2-е вид., випр. і доп. - Харків: ОВС", 2002. - 400 с.
5. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
6. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.
7. Нові години спілкування. 1 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 126с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
8. Нові години спілкування. 2 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 128с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
9. Нові години спілкування. 3 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 110с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
10. Нові години спілкування. 4 клас /О.Є.Білецька та ін.. – Х.: Основа, 2016. – 127с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
11. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
12. Орієнтовний план виховної роботи вчителя початкових класів. 1-4 класи. Робочий зошит. І-ІІ семестри. – Тернопіль: Навчальна книга, 2006. – 64с.
13. Ранкові зустрічі. 1 клас. 1 семестр. /Упор. Н.Ю.Бабіченко та ін..- Х.: Основа, 2018. – 142с. (Серія «Нова українська школа»)
14. Ранкові зустрічі. 1 клас. 2 семестр. /Упор. Н.Ю.Бабіченко та ін..- Х.: Основа, 2018. – 143с. (Серія «Нова українська школа»)
15. Фіцула М.М. Педагогіка. Навч. посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. – К.: Альма-Матер, 2002. – 529 с.
16. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. – К.: «Академвидав», 2007. – 560с.
17. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

Додаткова література:

18. Бех І.Д. Виховання особистості: підруч. – К.: Либідь, 2008. – 848с.
19. Бондар В.І. Дидактика: навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. - 264 с.
20. Бондарчук О.І., Бондарчук Л.І. Основи психології та педагогіки. Курс лекцій. - К.: МАУП, 1999. - 168с.
21. Васянович Г.В. Педагогічна етика: навч. посібник. – К.: Академвидав, 2011. – 256 с.
22. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навчальний посібник. - К.: Вища школа, 1995. - 237с.
23. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.-376 с.
24. Довідник класного керівника у запитаннях та відповідях /М.Є. Канцедал, О.М.Кравцова. – Х.: Веста: Вид-во Ранок, 2007. – 384с.
25. Забашта Н.О. Виховна робота у групі подовженого дня в 1-4 класах /Н.О.Забашта. – Х.: Ранок, 2010. – 176с.
26. Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П. Батьківські збори у початкових класах: навч.-метод. посіб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 64с.
27. Лозниця В.С. Основи психології та педагогіки: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 288с.

28. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. - 1999 р. - 350с.
29. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. - К., 2001. - 16 с.
30. Пехота О.М. Індивідуальність учителя: теорія і практика: Навч. посіб. – Миколаїв: Іліон, 2009. – 272с.
31. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям //Вибр твори: В 5 т. – К.: Рад. школа, 1976. – Т. 3.- С. 5-279.

INTERNET-ресурси:

32. Закон України “Про вищу освіту”. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
33. <http://pidruchniki.ws/12570107/pedagogika/pedagogika - moyseyuk nye>
34. <http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika - zaychenko ib>
35. <http://pidruchniki.ws/pedagogika/pedagogika u zapitannyah i vidpovidyah - kuzminskiy ai>
36. <http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika - maksimyuk sp>
37. Нова українська школа. Порадник для вчителя <https://base.kristti.com.ua/>
38. Нова українська школа. <https://mon.gov.ua/>
39. Освітній портал Педагогічна преса <http://pedpresa.ua/>
40. Educational Era Студія онлайн-освіти www.ed-era.com.